

Verslag van de vergadering (20e) van de Werkgroep Duurzaamheid op 11 maart 2019, aanvang 20.00 uur ten huize van fam. Hoogendoorn, Jan Lievensstraat 33, Ede

1. Opening door Marnix

2. Vaststellen agenda

Ongewijzigd vastgesteld.

3. Verslag van de 19e vergadering van jl 21-01-2019

Geen bijzonderheden

4. Ingekomen stukken

4.1 Overzicht onderwerpen ter behandeling door CvK (wacht op reactie CvK)

- Ontkoppelen van hemelwaterafvoer bij kerkelijke gebouwen.
- Plaatsen van zonnepanelen op kerken/kerkelijke gebouwen en op pastorieën.
- Gebruik van duurzame bouwmethod(e)n).
- Overschakelen op een duurzame bank (ASN/Tridos)
- Gebruik van duurzame koffie/thee (beheerders)
- Gebruik van duurzame reinigingsmiddelen (beheerders)
- Gebruik van diverse afvalcontainers voor het scheiden van afval.
- Gebruik van 100 % gerecycled papier voor Kerkbode en bij printers in kerkgebouwen (is nagenoeg budgetneutraal).
- Hoe gemeenteleden te activeren om duurzamer te worden

4.2 Terugblik Micha-avond Nieuwe kerk (email Wim 11 februari)

Met elkaar is de PowerPoint presentatie doorgenomen.

Bijgaand de vragen die we in verschillende groepen met elkaar hebben besproken:

1. Stimuleert de komst van Gods Koninkrijk - waar Jezus over gepreekt heeft en dat Hij voorgeleefd heeft - jou tot een duurzame levensstijl? Waarom wel en hoe dan of waarom niet?
2. Wat is er in de loop van de jaren veranderd in jouw levensstijl? Wat heeft daar aan bijgedragen?
3. Welke concrete tip, die jou geholpen heeft, wil jij delen met anderen als het gaat om duurzaamheid?

4.3 Uitnodiging interview bij lokale omroep Ede programma kerkvenster op 6 mei om 19.00 uur in de studio in Cultura (email Arie 6 maart), vaststellen wie met Arie meegaat.

4.4 Terugkoppeling uit Prot. Beraad (email Arie 7 maart) (visie vormen)

Met elkaar samen is voorgesteld: AK gaat erover, aansluiting met deze werkgroep is niet verstandig, maar een start van een nieuwe algemene werkgroep (Ede-Breed) is wel aan te raden.

Suggestie werkgroep uit te breiden met leden van andere prot. gemeenten voor verdere samenwerking.

5. Communicatie

5.1 Werkgroep communicatie, per onderwerp bekijken, Arie is nuttige sleutel, Arie signaleert, rapportage is gewenst, gesprek geweest met CvK (Tinus)

- 5.2 Met AK is nog geen contact geweest, nog geen reactie geweest met voorstellen. Wat verwacht de AK van ons.
Enkele mogelijkheden:
Verslaglegging en rapportage naar AK, wijkgemeenten en gemeenteleden.
Stuk in kerkbode? Wijkmail per wijk? **Wie?**
Ontwikkelen van eigen logo.
- 5.3 Contact met predikant bij een Micha Zondag, met toelichting werkgroep duurzaamheid, **Tinus stuurt informatie hiervoor door.**
- 5.4 Communicatie met met andere (PKN) kerken in Ede, zie ook 4.4.
Samenwerking is gewenst, verwijzen naar de website, altijd beschikbaar voor advies, met platform één avond per jaar organiseren voor nieuwe initiatieven Ede-breed, delen van informatie. (**doorgeven aan Arie**).
- 5.5 Advies werkgroep communicatie is nog niet binnen. **Vragen aan Arie over status. Wie?**

6. Lopende zaken

- 6.1. Voorlichtingsavond in 2019 (**24 oktober**); mogelijkheid om eenzelfde programma te organiseren zoals dit ook in Bennekom is gehouden op 19 november 2018, met wethouder Lex Hoefsloot, adviseur duurzaamheid, Peter Scholten, van de gemeente Ede en Reinier van de Berg.
Daarnaast staan er nog de onderwerpen op het programma:
- Energie neutrale woning met als spreker Nicolaas van Everdingen
 - Informatie over zonnepanelen: (**presentatie Marcel**)
Zoals zonnepanelen voor kerkgebouwen en pastorieën met de mogelijkheid van giften van gemeenteleden en informatie over zonnepanelen voor de eigen woningen van gemeenteleden
 - Reinier van den Berg heeft helaas bedankt, hij vindt het lastig om deze avond al ver van te voren vast te leggen (**eventueel hoogleraar Kramer vragen**)
- 6.2. Afvalcontainers in de kerkgebouwen, dit onderwerp afronden (**zie mail Arie 6 maart**)
Gezien de huidige situatie valt er centraal niets meer te verbeteren voor restafval. Voor optimaal scheiden van plastic en GFT zijn we afhankelijk van Individuelen initiatieven. Misschien kunnen we hierin sturen door de beheerders daar op te wijzen. Door gesprekken met AK/kerkrentmeesters, geven van hints in de wijk, **lijstje van advies voor volgende keer.**
- 6.3. Zonnepanelen op de Rank en kerkgebouwen, rol van de diaconie. Diaconie wil hierin ook investeren? Per wijk bekijken, diaconie de mogelijkheden in hapklare brokken presenteren. Heeft de SOOS ruimte Nieuwe Kerk ook zonnepanelen en wordt bij de bouw nagedacht over duurzaamheid. Kan hierbij ook gebruik gemaakt worden van Fonds Heij?
Pastorieën worden beheerd door CvK, advies gevraagd aan diaconie voor verdelen van de gelden.
Dinsdag 12 maart heeft Arie vergadering met het moderamen van de AK waar hij de alle verzoeken vanuit de werkgroep aan het CvK. in herinnering wil brengen.
- 6.4. Inzamelen van oude mobieltjes via HAC, status en communicatie. HAC is niet enthousiast.

7. Nieuwe onderwerpen

- 7.1 Scan regelingen verwarmingsinstallaties kerkelijke gebouwen.
Bethelkerk al geregeld, heeft TC dit bij andere gebouwen ook al ingezet? Waarschijnlijk bij de Ark. **Wie weet dit?** ITM led verlichting andere kerken meenemen.

- 7.2 Hoe gaat HAC met afval en recycling: Interview Evert van Voorst: (**Tinus en Ephraïma**) gelijk vragen hoe om te gaan met oude mobieltjes en tonercartridges (zie 6.4.)
Mogelijkheid om na te vragen over zonnepanelen op dak HAC.
- 7.3 Gebruik van schoonmaakmiddelen in kerkelijke gebouwen. Inventarisatie is noodzakelijk. Duidelijk is dat in de Bethelkerk bijvoorbeeld geen chloor wordt gebruikt. In gesprek TC met beheerders, daar op de agenda zetten.
- 7.4 Maken van logo voor de werkgroep, Ruben Smit. Website voor inspiratie.

8. Rondvraag / Wat verder ter tafel komt

- 8.1 Inventarisatie bij CvK en AK over behoefte aan advies van onze werkgroep, wacht eerst reactie 5a af.
- 8.2 Projectplan: samen met AK? Wat is onze input? werkgroep, wacht eerst reactie 5a af.
- 8.3 Vergadering plannen met CvK: vragen aan Arie hoe aan te pakken. **Wie?**
- 8.4 Meedoen aan landelijke afval opruimactie. **Tinus stuurt dia voor de beamer.**
- 8.5 Data 2 avonden 'God in de supermarkt' op 11-4 en 16-5 in de Ontmoetingskerk aan de Zuilenstein.
- 8.6 Budget 2019? Gelijk aan vorige jaar? **Wie informeert?**
- 8.7 Willem de Vos, groen gaan doen

9. Planning komende vergaderingen

15 april bij Ephraïma
17 juni (voorbereiden Micha zondag)
2 september.

10. Sluiting

door Tinus, gebed van de Kleopas gemeente bij dienst op Micha zondag

Goede God, Hemelse Vader, U bent de Schepper van al wat leeft. U hebt deze aarde aan ons toevertrouwd. Vandaag kreunt de schepping onder het gewicht van ons mensen. We vervuilen en verbruiken de bronnen van het leven. We tasten uw wereld, mensen en dieren en de schoonheid van de aarde aan om ons economisch gewin.

We bidden U: ontferm U over ons. Help ons om nieuwe wegen te gaan en stappen te zetten.

We bidden om wijsheid voor mensen die leiding geven, in de politiek, in het bedrijfsleven, in de wetenschap en in onze kerk. Dat er een gezamenlijke inspanning zal zijn om het tij te keren vanuit een groeiende beweging van mensen, die zich hiervoor inspannen.

We bidden voor hen die hier - in de wereld en in de kerk - aandacht voor vragen, dat ze gehoord en gezien zullen worden – dat er zo vernieuwing mogelijk zal worden met het oog op de toekomst van uw aarde, voor onze kinderen en kleinkinderen.

Kyrie eleison,

Amen.

Actielijst

Par.	Onderwerp	Actie	Deadline	Opmerking
4.3	Uitzending Kerkvenster op 6 mei 19:00 uur samen met Arie			
5.1	Gesprek met CvK	Tinus		Advies Arie
5.2	Contact met AK Wat verwacht AK van ons			Advies Arie
5.3	Contact voor Micha zondag	Tinus	Micha zondag 17 juni	
5.4	Samenwerken met andere kerken voor opzetten platform Ede-breed	Tinus		Advies Arie
5.5	Advies werkgroep Communicatie			
6.1	Andere spreker vragen i.p.v. Reinier v.d. Berg			
6.2	Lijstje met advies voor gescheiden afval voor beheerders kerkgebouwen			
6.3.	Zonnepanelen op pastorieën en op SOOS			Advies Arie
6.4.	Inzamelen oude mobieltjes HAC			
7.1	Scan verwarmingsinstallatie kerkgebouwen			
7.2	Afval recycling HAC en zonnepanelen	Tinus Ephraïma		
7.3	Schoonmaakmiddelen in kerkgebouwen, plan van aanpak			
7.4	Nieuw logo ontwikkelen, aanvragen bij Ruben Smit			
8.1	Inventarisatie CvK/AK over behoefte en advies			
8.2	Opstellen projectplan voor AK			
8.3	Vergadering afspreken met CvK			
8.4	Landelijke opruimactie 23 maart	Tinus stuurt dia		
8.6	Budget 2019			

Let op: sommige acties hebben nog geen eigenaar, volgende vergadering even goed verdelen